

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРЕДМЕТУ "МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ" В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	113
О.Б. Приходько, Т.І. Ємець, А.П. Попович, О.Г. Алієва, Г.Ю. Малєєва, К.В. Гавриленко, О.О.Шеметенко	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТІВ – ІНТЕРНІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	113
Є.С. Пругло, Н.А. Іванькова	
ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНИКІВ-ПЕДІАТРІВ ДО СКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО ТЕСТОВОГО ІСПИТУ «КРОК-2» В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ	114
Ю.Г. Резніченко, О.М. Гиря, А.В. Каменщик, О.М. Лебединець	
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОДАТКУ SHARE POINT ДЛЯ СТВОРЕННЯ САЙТІВ РІЗНИХ ТИПІВ..	116
О.А. Рижов, Ю.М. Пишнограєв	
ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОДОПОВІДЕЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТА ДО ВІДПОВІДІ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ	119
О.А. Рижов, Н.І.Строїтелева	
ЗМІНА ПАРАДІГМИ НАВЧАННЯ НА ПОЧАТКУ ЕПОХИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	121
О.А. Рижов, Н.А. Іванькова	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	124
О.В. Рябоконець, О.О. Фурик, К.В. Калашник, Т.Є. Оніщенко	
ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СЦЕНАРІЇВ ВІРТУАЛЬНОГО ПАЦІЄНТА У ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	126
О.В. Рябоконець, О.О. Фурик, К.В. Калашник	
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ	128
О.В. Рябоконець, Т.Є. Оніщенко, О.О. Фурик, Г.В. Веницька	
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА КАФЕДРИ ХІРУРГІЯ 2 ННПО	130
Д.Ю. Рязанов	
ДОСВІД ТА МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНИХ КУРСІВ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ, МЕДИЧНОЇ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ.....	132
А.І. Севальнев, Ю.Д. Сушко, О.В. Кірсанова	
ТЕЛЕМЕДИЦИНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЯК ОДИН З ВАРІАНТІВ ПОКРАЩЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-КУРСАНТІВ КУРСУ «ПРОМЕНЕВА ДІАГНОСТИКА» ПРИ КАФЕДРІ «ОНКОЛОГІЯ, ОНКОХІРУРГІЯ ТА ПРОМЕНЕВА ДІАГНОСТИКА»	135
О.С. Семенцов, С.Ю. Наконечний, В.В. Якименко, М.В. Рудик	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЗДМФУ: ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ДОСВІД І СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ.....	136
Н.В. Спиця	
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» НА 6-Х КУРСАХ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ І МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	138
В.В. Таранов	
ПИТАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	139
Н.О. Ткаченко, В.О. Демченко, О.В. Литвиненко, В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П. Зарічна, Т.В. Маганова	

(поза основним робочим часом, вихідні дні), мінімізація бюрократичних процедур, постійна інформованість (підписка на розсилку).

Інтерес кафедри - створення умов для навчання лікаря-слухача (управлінські, організаційні, кадрові, навчальний контент, технологічні, технічні), створення якісних оферіф (ТУ / інші заходи БПР), виконання бюджетного плану, виконання позабюджетного плану.

Умови досягнення інтересів лікаря-слухача і кафедри:

- Визначення цільової аудиторії (лікар)
- Створення команди
- Тотальна діджиталізація усіх процесів на етапах навчання (інформованість цільової аудиторії, оформлення на навчання, навчання, отримання сертифікату)
- Перевищення попиту над пропозицією
- Розширення спеціальностей на навчання

Новітні принципи організації навчального процесу:

- менеджмент післядипломної освіти
- відновлення очної форми навчання (за наявності умов)
- переважно дистанційна форма навчання
- симуляційне навчання
- якісний учбовий контент
- географія інтересів – Україна

КРІ кафедр приведе до динаміка зростання % слухачів інших областей України та виконання позабюджетного плану (динаміка фінансових надходжень)

Перспективи розвитку заходів БПР (пропозиції):

Команда ННПО з менеджменту післядипломної освіти

ІТ-відділ (сайт ННПО, діджиталізація етапів навчання ТУ/БПР, технічне наповнення сайту учбовим контентом, робота з цільовою аудиторією сумісно з маркетологом (канали просування: реклама, соц. мережі (телеграм-канали та ін.), PR, розсилка (SMS, e-mail), чат-бот, ТВ/радіо та ін.)

Маркетологи (встановлення цільової аудиторії, лідогенерація, реклама, продаж послуг (цикл ТУ, БПР), аналіз ринку, робота з учбовим контентом кафедр, аналіз ефективності (виконання бюджетного/ позабюджетного плану), програми лояльності для лідов та ін.)

Call-центр – IP-телефонія (технічні відповіді, чат)

Спеціалісти (розсилка путівок, технічне забезпечення наповнення циклів, оформлення Ліда на цикл, перевірка документів, формування наказів про цикл (склад Лідов, тривалість, зарахування/ відрахування), видача сертифікату)

Юрист (контроль відповідності документів, наказів та ін.).

ДОСВІД ТА МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНИХ КУРСІВ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ, МЕДИЧНОЇ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

А.І. Севальнев, завідувач кафедри загальної гігієни, медичної екології та профілактичної медицини,
Ю.Д. Сушко, доцент ЗВО, О.В. Кірсанова, доцент ЗВО

Ключові слова: дистанційне навчання, професійні компетенції, диференціація.

Інтенсивний розвиток технологій на даному етапі розвитку суспільства і необхідність освіти протягом всього життя людини стало запорукою широкого використання інформаційно-комунікативних технологій в системі освіти в цілому. Розробка нових педагогічних підходів для реалізації можливостей використання інформаційних технологій щодо покращення ефективності навчального процесу стало надзвичайно актуальним [1-3]. Особливої актуальності та важливості дане питання набуло під час теперішньої нагальної потреби.

Дистанційне навчання визначається як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, що відбувається в основному за опосередкованої через засоби телекомунікації взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційна освіта (ДО) дозволяє реалізувати наступні принципи: доступність навчання, а саме подолання фізичних обмежень людини, розширення аудиторії студентів; індивідуальна спрямованість навчання, створення комфортних умов для студентів і викладачів, урахування індивідуальних психологічних особливостей (сприйняття, пам'яті, мислення), індивідуальний темп навчання; розвиток інформаційної культури та навичок роботи із сучасними засобами інформатизації і телекомунікації; соціалізація навчання, врахування особистісно-комунікативних особливостей здобувачів освіти [4-6].

Зручність навчання за допомогою on-line технологій важко переоцінити. Найяскравішим прикладом цього може бути одночасний доступ студентів до практично необмеженої кількості інформації. Доступ до інтернет дозволяє інтерактивно оволодівати знаннями і дослідженнями. Використання дистанційного навчання призвело до необхідності розробки власних електронних навчальних матеріалів (презентації з відповідними коментарями, відеозанять, тестів, самостійних та контрольних робіт з автоматичною перевіркою тощо). Відсутність досвіду роботи у такому режимі компенсувалася через самоосвітню діяльність викладачів (вебінари, обмін досвідом тощо).

Однією з найбільш важливих та актуальних проблем при викладанні дисципліни «Гігієна та екологія» є асоціація з майбутньою професійною діяльністю лікарів-клініцистів. У зв'язку з цим, основоположним підходом на кафедрі загальної гігієни, медичної екології та профілактичної медицини до навчання студентів 6 курсу є формування професійних компетенцій, здатності активно використовувати у практиці знань, умінь та навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності лікаря-клініциста.

В якості головного інструмента у навчальному процесі використовується практико-орієнтована технологія, до переваг якої відносяться: інтенсифікація (80 % часу відводиться формуванню навичок); сполучення коротких теоретичних знань з їх практичною роботою та практичне напрацювання певних навичок; одночасна участь усіх студентів у процесі навчання.

На кафедрі було створено «Алгоритм навчального процесу з дистанційною формою навчання для студентів 6 курсу», згідно якому навчальний процес здійснюється у наступних формах: самостійне вивчення навчальних матеріалів, практичне заняття, консультація, контрольні заходи.

При самостійному вивченні використовуються наступні матеріали: Робочі програми з дисципліни, навчально-тематичні плани, навчальні посібники, тренувальні тести з «Гігієни та екології».

Технологічна карта практичного заняття виглядає наступним чином:

№ з/п	Етапи заняття	Час	Навчальне приладдя	Примітка
1.	Вступне слово викладача. Обговорення проблемних питань	8.00 – 8.30	Слайди	Формат - відеозбори
2.	Поточний тестовий контроль в MS Teams	8.30 – 9.25	Тести формату Крок-2	
3.	Виконання індивідуальних ситуаційних завдань	9.25 – 10.45	Різноваріантні ситуаційні завдання. Нормативно-довідкові матеріали	На сайті кафедри та у теці «Матеріали до практичних занять»
4.	Самостійна робота з підготовки до ЛІ Крок-2	10.45 – 11.30	Тести формату Крок-2 з теми	
5.	Підведення результатів заняття	11.45 – 12.00		Формат – відеозбори
6.	Самостійна робота по опрацюванню бази тренувальних тестів Крок-2 Центру тестування	12.00-14.00	Платформа edx на сайті ЗДМУ	

Отримання викладачем результатів тестів по закінченню терміна їх виконання, а також протоколу рішення ситуаційного завдання дорівнює тому, що студент присутній на занятті. Якщо тестове завдання виконано незадовільно (тобто менш ніж 80%) або зовсім відсутнє, тестове завдання надсилається знов для виконання.

Далі кожному студенту надсилається індивідуальне завдання. Протоколи рішення ситуаційних задач в надрукованому виді студенти складають в теку «Відповіді на ситуаційні завдання теми №». При виконання індивідуального ситуаційного завдання робота студента полягає в тому, що необхідно визначити фактори ризику та обрати лікувально-профілактичні заходи. Критерії оцінки роботи: залік, незалік. Викладач може написати коментар до роботи. Виконання завдань (ситуаційних задач, тестових завдань в MS Teams та КРОК-2) є обов'язковим.

Під час виконання завдань студент має можливість задати питання викладачу у чаті MS Teams. Консультація проводиться в синхронному та асинхронному режимі.

Самостійна робота студента полягає в опрацюванні тестових завдань, які містяться в теці «Самостійна робота з підготовки до ЛП КРОК-2». Відповідь на самостійну роботу полягає в визначенні опорних ознак (є зразок відповіді), тобто під кожним тестом необхідно надрукувати опорні ознаки.

Також складовою частиною циклу «Гігієна та екологія» є курс КРОК-2 «Загальна лікарська підготовка» розділ «Гігієна. ООЗ». Студенти повинні надіслати результати контрольного тестування.

Висновки та пропозиції. Вказана організація навчальних занять з «Гігієни та екології» у студентів випускного курсу дозволяє отримати позитивний результат. Зокрема, за результатами Крок-2 у 2021 р. середня успішність студентів 6 курсу 1-го медичного факультету склала з «Гігієни» - 80,3%.

Для оптимізації навчального процесу необхідно забезпечити широке впровадження диференціації навчання. Сутність її полягає у тому, що вона здійснюється не шляхом повідомлення меншого або більшого обсягу навчальної інформації різним студентам, а за рахунок того, що пропонуючи однаковий обсяг знань, студентів орієнтують на різні рівні вимог до його оволодіння. Головними формами рівневої диференціації навчання слугують: різнорівневі завдання з виділенням рівня обов'язкових результатів; позааудиторні навчальні групи з виділенням результатів обов'язкових та підвищених рівнів; динамічні навчальні групи на практичних заняттях з врахуванням індивідуальних можливостей студентів; різнорівневі тести за контролем знань та вмінь.

Зважаючи на викладене вище, можна зазначити, що використання сучасних інформаційних технологій допомагає реалізувати особистісно-орієнтований підхід навчання, забезпечує індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей здобувачів, їх рівня навченості, схильностей і т. д. Розвиток і вдосконалення дистанційного навчання буде продовжуватися і надалі разом з розвитком інтернет-технологій.

Література

1. Романова Ю. Г. Дистанційне навчання у вищій медичній освіті / Ю. Г. Романова, В. В. Бабієнко // Мед. освіта. – 2015. – № 1. – С. 96–98
2. Використання дистанційних методів навчання в медичній освіті / І. М. Скрипник [та ін.] // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2020. – № 3. – С. 29–32
3. Мед. освіта дистанційно в розрізі сучасних умов / Г. В. Летяго [та ін.] // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2020. – № 3. – С. 24–28
4. Дистанційне навчання як інформаційно-комунікативна технологія додипломної підготовки лікарів з педіатрії в умовах сучасних викликів / О. П. Волосовець [та ін.] // Мед. освіта. – 2020. – № 3. – С. 9–12
5. Шулікін, Д. Дистанційний режим: студентський, викладацький та університетський вимір / Д. Шулікін // Освіта України. – 2020. – № 29, 27 липня. – С. 10–11
6. Ткачук Г. В. Теоретичні аспекти та стан впровадження змішаного навчання у закладах вищої освіти України / Г. В. Ткачук // European vector of contemporary psychology, pedagogy and social sciences: the experience of Ukraine and the Republic of Poland: Collective monograph. Volume 1. Sandomierz: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. P. 465–484.